

HYVIL

Alueiden puheenvuoro

Parlamentaarisen työryhmän kokous 11.6.2026

H23 Hyvinvointialuejohtajien verkosto
Nätverket för välfärdsområdesdirektörer

**Mitä hyvinvointialue-
uudistuksella
tavoiteltiin ?**

Missä olemme nyt?

**Ovatko tavoitteemme
edelleen samat?**

Hyvinvointialueuudistuksen tavoitteet

**Yhdenvertaiset ja
saavutettavat palvelut**

**Peruspalvelujen
vahvistaminen**

**Palvelujen
integraatio**

**Kustannusten
kasvun hillintä**

1. Yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut

Kaikilla asukkailla on oikeus saada riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuspalvelut asuinpaikasta riippumatta

- ❑ Hyvinvointialueiden sisäinen yhdenvertaisuus sote -palveluissa on parantunut erityisesti ns. sirpalealueilla.
 - On muodostettu yhtenäiset palvelukriteerit → alueen sisällä yhdenvertaisuus on parantunut.
- ❑ Alueiden välisissä eroissa sen sijaan ei ole vielä selkeästi osoitettavissa muutoksia.
- ❑ Talouden ja väestökehityksen eriytyminen sekä henkilöstön riittävyys ovat lisänneet paineita alueiden välillä ja myös alueiden sisällä.
 - Palvelujen järjestäminen vaikeutuu väestötappioalueilla.
 - Palveluverkkoja on supistettu erityisesti peruspalveluissa, mikä voi osaltaan heikentää saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta mutta on välttämätöntä.
 - Kasvukeskuksissa taas haasteena on lisätä palveluja riittävän nopeasti.
 - Soten palveluverkon supistuessa ja keskittyessä kasvukeskuksiin, monelle alueelle jää paloasema ja ensihoito

2. Peruspalveluja vahvistetaan

Painopisteen siirtäminen kevyempiin palveluihin ja palveluun pääsyn sujuvoittaminen

- ❑ Soten peruspalveluja pidetään tärkeinä.
 - Digitaalisten sekä liikkuvien palvelujen käyttö on laajentunut.
 - Omalääkäri- ja moniammatillisten tiimimallien käyttöönotto on vauhdissa.
 - Suuri osa alueista pyrkii edelleen terveysasemien kiireettömässä hoitoon pääsyssä 14 vuorokauteen lainsäädännöstä huolimatta.
- ❑ Palveluverkkoa on tiivistetty soten osalta, mutta samalla on muodostettu erilaistettuja palvelupisteitä, liikkuvia palveluja ja digitaalisia palveluja.
 - Etäisyys lähimpään palvelupisteeseen on kasvanut osalla hyvinvointialueista.
 - Kiinteiden toimipisteiden muutokset ovat kohdistuneet erityisesti harvaan asutuille alueille.
- ❑ Pelastuspalvelujen osalta palveluverkkoa ei samalla tavalla voida tiivistää. Pelan paloasemaverkko antaa kuitenkin uusia mahdollisuuksia erityisesti sellaisilla alueilla, joilla soten palveluverkko on ollut muutoksien kohteena.

3. Palvelut integroidaan sujuviksi

Palvelut pyritään yhdistämään saumattomaksi kokonaisuudeksi jotta asiakas saa tarvitsemansa palvelut yhdellä kertaa

- ❑ Palveluprosesseja sosiaali- ja terveydenhuollon sisällä on tiivistetty. Yhteistyö soten ja pelan kesken on syventynyt ja tiivistynyt. Pelastustoimen valmius- ja varautumisosaamista on hyödynnetty hyvinvointialueilla.
- ❑ Asiakasohjausta on kehitetty mm. mielenterveyspalvelujen ja ikäihmisten palvelujen sujuvoittamiseksi.
- ❑ Toimitilahankkeita suunnitellaan asiakaslähtöisesti ja yhdistäen useita palveluja.
- ❑ Suunnittelua ja johtamista helpottavat jatkossa hyvinvointialueiden parantuvat tietovarannot, joiden kehittämiseen on panostettu.
- ❑ Alueilla on osin erilaisia näkemyksiä siitä, millaisesta integraatiosta on saavutettavissa suurimmat hyödyt (terveydenhuollon sisällä vai terveydenhuollon ja sosiaalihuollon välillä, vai SoTePe)
- ❑ Tilanteessa on alueellisia eroja ja toteutuminen on vielä kesken.

4. Kustannusten kasvun hillintä

Julkisen talouden kestävyuden kannalta kustannuskehitystä on hillittävä vaikka väestö ikääntyy

- ❑ Siirtymävaiheen rahoituspohjan muodostaminen ei kaikilta osin onnistunut. Käynnistysvaiheeseen osui myös talouden shokkeja mm. inflaatiopiikkinä.
- ❑ Rahoitusjärjestelmä ei toimi odotetulla tavalla.
 - Jälkikäteistarkistus ja tarvekertoimien muutokset aiheuttavat heiluntaa. Tieto vuotuisesta rahoituksesta muuttuu usein ja pitkäjänteinen johtaminen ja päätöksenteko on ollut vaikeaa.
- ❑ Kustannuskehityksen hillitsemisessä on onnistuttu.
 - Toimintakulujen reaalin kasvu oli negatiivinen vuosina 2024 - 2025.
 - Palvelut on silti pystytty turvaamaan - vaikka palvelutarpeet ovat kasvaneet vuosittain.
 - "Helpot" säästökohteet on pääosin käytetty. On alueita, joissa palveluverkkoa ei voi enää supistaa ilman että tehtävävaatimuksia muutetaan.
- ❑ Vastaavan kustannuskehityksen jatkaminen vuodesta toiseen vaatii muutoksia palvelujen laajuuteen.

Ovatko alkuperäiset uudistuksen tavoitteet edelleen ennallaan?

Yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut

Peruspalvelujen vahvistaminen

Palvelujen integraatio

Kustannusten kasvun hillintä

UUDISTAMISTYÖSSÄ TULEE

- 1. Varmistaa tarkennetut tavoitteet**
- 2. Löytää osuvammat keinot saavuttaa tavoitteet**

HY VI
NVOI NTIA
LUEYHTIÖVÄ
LF **HYVIL** ÄR
DSOMRÅD
ESBOLA
GET